

Uppföljning Demokratikommittén verksamhetsåret 2023

Kommunfullmäktige i Tranås kommun har tillsatt en permanent fullmäktigeberedning som kallas för Demokratikommittén. Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska utvärdering och uppföljning av demokratikommitténs arbete ske årligen i samband med kommunens bokslut.

Budget och sammanträden

Vid första mötet i februari diskuterades antalet sammanträden under året. Demokratikommitténs sekreterare uppdrogs att utreda kostnader för Demokratikommitténs möten för att på så vis kunna besluta om att fastställa ytterligare möten under 2023.

På mötet i maj redogör sekreteraren att det 2023 finns 120 000 kronor i budget varav "Diskussdagen" belastar Demokratikommittén med ca 30 000 kr. Sedan tidigare var det fyra sammanträden planerade under året men då det finns pengar kvar beslutar Demokratikommittén att utöka antalet sammanträden under 2023 med två stycken. Dessutom förlängs samtliga sammanträden med en timme för en öppen diskussion utan närvarande sekreterare.

Verksamhetsplan

Demokratikommittén ska inför varje mandatperiod utarbeta ett program för sin verksamhet som ska godkännas av fullmäktige, enligt kommunfullmäktiges arbetsordning.

Coronapandemin har haft stor påverkan på demokratikommitténs arbete. Det, tillsammans med en diskussion om hur demokratikommittén ska vara utformad, har gjort att Demokratikommitténs verksamhet haltade något under mandatperioden 2018-2022. Fullmäktige har dock beslutat att verksamhetsplanen ska omarbetas och att Demokratikommittén ska bibehållas i sin nuvarande form.

Demokratikommittén beslutade i februari att föreslå kommunfullmäktige att utöka verksamhetsplanen från tidigare mandatperiod med följande punkter:

- Arbeta för ett högt valdeltagande, samarbeta med valnämnden inför allmänna val och analysera skälen till minskat valdeltagande.
- Påbörja arbete för att föreslå åtgärder, dels för att öka jämställdheten, dels för att öka intresset bland invånarna att ta på sig politiska uppdrag.

- Föreslå aktiviteter och åtgärder för att främja, förankra och försvara demokratin i kommunen. Detta i enlighet med den överenskommelse regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) träffade inför 100-årsjubileet av den allmänna rösträtten.

Arbetsordning för kommunfullmäktige mandatperioden 2022-2026

Demokratikommittén ställde sig positiv till förvaltningens förslag till reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige.

Medborgardialog

Demokratikommittén har under året frågat samtliga nämnder vilka medborgardialoger som genomförts sedan 2018. Kansliet kunde då återrapportera att det under den senaste tioårsperioden har Tranås kommun använt sig av metoden medborgardialog vid två tillfällen. Det första tillfället var när Östanåparken skulle utvecklas då medborgarna var delaktiga i ett tidigt skede innan planprocessen startade. Det andra tillfället var vid framtagandet av kommunens vision där metoden *cultural planning* användes.

I oktober beslutar Demokratikommittén att inte revidera strategi för medborgardialog med hänvisning till kommunens ansträngda ekonomiska situation och nyinrättandet av en kommunal kommunikationsavdelning.

Diskussdagen

Som ett led i att stärka ungdomars inflytande i Tranås kommun arrangerar Demokratikommittén årligen Diskussdagen, då elever i årskurs åtta bjuds in för att träffa politiker och få kunskap om kommunens verksamhet och ekonomi.

Syftet med Diskussdagen är att öka ungdomarnas kunskap om demokrati, politiska processer och kommunens verksamhetsområden för att i förlängningen öka valdeltagandet hos unga, samt få fler att vilja engagera sig politiskt.

Diskussdagen genomfördes torsdagen den 25 maj 2023.

Hot och hat mot förtroendevalda

Demokratikommittén diskuterar frågan om hot och hat mot förtroendevalda på sitt sammanträde i juni. Flera av demokratikommitténs ledamöter har fått utstå hot och hat och beskriver att klimatet har hårdnat. De beskriver att polisens arbete för ett tryggare samhälle också avspeglas när det kommer till det stöd förtroendevalda får exempelvis vid hot.

Inrättandet av en säkerhetssamordnare i kommunen har gjort att de förtroendevalda har en kommunal tjänsteperson att tillgå i dessa frågor, utöver

stödet från regionen och partiernas interna organisation. Avslutningsvis anser Demokratikommittén att det är av största vikt att stävja dessa krafter.

Omvärldsbevakning

Landsbygdsrådets ordförande bjuds in till sammanträdet i september för att redogöra för rådets arbete, samt föra en diskussion kring demokratifrågor.

Kultur- och fritidschef Sebastian Hagård och enhetschef Sofie Rääf Palmlund informerar på samma sammanträde om ungdomars inflytande och delaktighet.

I oktober ser Demokratikommittén ett föredrag från den nationella valkonferensen 2023 med Jan Scherman, debattör och tv-producent. Scherman visar delar av hans film "Make democracy great again" och Demokratikommittén reflekterar över filmens innehåll.

Gemensamt uttalande på FN-dagen

På sitt sammanträde i oktober beslutar Demokratikommittén att uppmana samtliga gruppledare att göra ett gemensamt uttalande kring vikten av fred och mänskliga rättigheter på FN-dagen den 24 oktober 2023.

Samarbete mellan Demokratikommittén och valnämnden

Demokratikommittén vill initiera ett samarbete mellan Demokratikommittén och valnämnden i syfte att öka valdeltagandet och informera om vikten av att rösta. Demokratikommittén diskuterar eventuellt deltagande i tidningarna Tranås Direkt och Tranåsaktuell för att informera om vikten av att rösta med förhoppning om att kunna öka valdeltagandet. I oktober beslutar Demokratikommittén att initiera ett samarbete mellan demokratikommittén och valnämnden och sekreteraren får i uppdrag att ta fram ett kostnadsförslag för deltagande i tidningarna.

Samverkan med landsbygdsrådet

I oktober beslutar Demokratikommittén att fortsatt ha kontakt med landsbygdsrådet i syfte att diskutera och eventuellt jobba vidare med utmaningar på landsbygden kopplat till demokrati.